

การพัฒนาแบบสมดุล

ขณะที่เขียนคุยกับผู้อ่านนี้เป็นกลางเดือนเมษายนพอดี อากาศกำลังร้อนจัด ความแห้งแล้งแผ่ซ่านทั่วไป ผู้คน พืช สัตว์ แผ่นดิน ถูกเผาเกรียมทั้งกายและใจ และอาจถึงล้มตาย

คำถามก็คือ อากาศร้อนจัดขึ้นเรื่อย ๆ ความแห้งแล้งเพิ่มขึ้นมากเรื่อย ๆ จริงหรือไม่ ถ้าจริงก็เป็นสัญญาณอันตราย ถ้าร้อนกว่านี้และแล้งกว่านี้เราจะอยู่กันได้อย่างไร

ป่าไม้ของเราถูกทำลายไปมาก ความเป็นทะเลทรายกำลังคืบคลานเข้ามา ต้นน้ำลำธารเหือดแห้งไป คนไทยกำลังขาดแคลนน้ำจืด

เราพัฒนาและดำรงชีวิตอยู่อย่างทำลายธรรมชาติมากเกินไป ถ้าธรรมชาติตายเราก็ตายด้วย การที่เราเป็นแบบนี้เพราะอวิชชาและตัณหา เรื่องวิกฤติการณ์สิ่งแวดล้อมจึงไม่ใช่เป็นเรื่องที่จะทำอะไรกันนิด ๆ หน่อย ๆ แต่เป็นเรื่องถึงชีวิตที่คนโลกทัศน์ที่เดียวว่า

เราคิดว่าชีวิตคืออะไร

โลกคืออะไร

และชีวิตควรเป็นอย่างไร

อันเป็นคำถามพื้นฐาน

ถ้าเราไม่กลับไปแก้ไขความคิดพื้นฐานและวิถีชีวิต คงจะแก้วิกฤติการณ์สิ่งแวดล้อมไม่ได้

ถ้าเราพัฒนาแบบเน้นเศรษฐกิจอย่างเดียวยอมกระทบสิ่งแวดล้อมและสังคม และก็มีแต่นักเศรษฐศาสตร์เท่านั้นที่เป็นผู้รู้ คนอื่นไม่มีความสำคัญ แต่ถ้าเราจะพัฒนาแบบได้สมดุลกันแล้ว ทุกคนทุกฝ่ายมีความสำคัญทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นนักปราชญ์หรือนักศาสนา ผู้นำชุมชน ครู ฯลฯ

อากาศร้อน ถ้าเพียงแต่ร้อนเฉย ๆ หรือหุดหิดก็ไม่เกิดประโยชน์เพราะรู้แต่ร้อน ๆ เท่านั้น แต่ถ้าร้อนแล้วทำให้เกิดปัญหา ก็จะเห็นอะไรต่ออะไรเชื่อมโยงถักทอกันเข้ามา ทำให้เกิดปรากฏการณ์อากาศร้อน ปัญญาอย่างเดียวยังไม่พอต้องเชื่อมโยงให้เกิดจิตสำนึกด้วยว่าเราจะต้องทำให้ถูกต้องอย่างไร

เป็นคนต้องมีความถูกต้อง เมื่อถูกต้อง ทุกอย่างก็จะเป็นไปด้วยความเรียบร้อยทั้งมนุษย์และธรรมชาติ